

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2014. március 3.)

a brómozott égésgátlók jelenlétének az élelmiszerekben való nyomon követéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/118/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A brómozott égésgátlók olyan szerves brómvegyületek, amelyeket a termékekhez azért adnak hozzá, hogy tűz esetén megakadályozzák vagy lassítsák az éghető anyagok gyulladását. Használatuk a fogyasztási cikkek széles skálájában elterjedt (például elektronikus eszközökben, autókban, bútorokban vagy építőanyagokban) azzal a céllal, hogy csökkentsék az adott termék gyúlékonyságát. A brómozott égésgátlók a velük kezelt termékekből kiáznak vagy elpárologhatnak. Mivel a fogyasztási cikkek életciklusuk végén hulladékká válnak, ezek az anyagok az idők során szennyezték a környezetet és az élelmiszerláncot.
- (2) Ugyanakkor több brómozott égésgátló perzisztens, bioakkumulatív és mérgező mind az emberre, mind pedig a környezetre nézve. Feltételezhetően neuroviselkedési zavarokat okoznak és károsítják az endokrin rendszert, valamint állatokban, növényekben és a környezetben is nyomukra bukkantak.
- (3) Ezért a Bizottság egy tudományos vélemény elkészítésére kérte fel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot (EFSA) az élelmiszerekben előforduló brómozott égésgátlókkal kapcsolatos közegészségügyi kockázatokra vonatkozóan.
- (4) Az EFSA-nak az élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete 2010 szeptembere és 2012 szeptembere között hat tudományos véleményt⁽¹⁾ fogadott el a brómozott égésgátlók különböző osztályaira vonatkozóan.

(5) Az említett osztályok közül néhány tekintetében az EFSA további adatok gyűjtését javasolta az élelmiszerekben és az emberi szervezetben való előfordulásuk szintjére vonatkozóan.

(6) A brómozott égésgátlók állati eredetű élelmiszerekben megállapított szintjei feltehetőleg az ilyen anyagok állati takarmányokban való jelenlétére vezethetők vissza, ezért az élelmiszerek 2014-es megfigyelésének első eredményeire alapozva a Bizottság 2015-ben az állati takarmányok megfigyelésére vonatkozó ajánlást fogalmazhatna meg.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A 2014-es és 2015-ös év folyamán a tagállamoknak nyomon kell követniük a brómozott égésgátlók élelmiszerekben való jelenlétét. A nyomon követésnek a fogyasztói szokásokat híven tükröző élelmiszerek széles skálájára ki kell terjedniük annak érdekében, hogy pontos expozícióbecslést lehessen végezni; a brómozott égésgátlók különböző osztályai tekintetében különböző árucikkeket kell kiválasztani.
2. A tagállamoknak a 252/2012/EU bizottsági rendelet⁽²⁾ II. mellékletében meghatározott mintavételi eljárást kell követniük annak biztosítása érdekében, hogy a minták kellőképpen reprezentatívak legyenek a mintavételezésre szánt tétel vonatkozásában.
3. A tagállamoknak meg kell vizsgálniuk a brómozott égésgátlók különböző osztályait annak kimutatása érdekében, hogy előfordulnak-e az alábbi anyagok a lentiekben említett egyes élelmiszercikkekben:
  - a) a polibrómozott difenil-éterek (PBDE-k) osztálya tekintetében: 2,2',4-tribróm-difenil-éter (BDE-28, CAS-szám: 41318-75-6); 2,2',4,4'-tetrabróm-difenil-éter (BDE-47, CAS-szám: 5436-43-1); 2,2',4,5'-tetrabróm-difenil-éter (BDE-49, CAS-szám: 243982-82-3); 2,2',4,4',5-pentabróm-difenil-éter (BDE-99, CAS-szám: 60348-60-9); 2,2',4,4',6-pentabróm-difenil-éter (BDE-100, CAS-szám: 189084-64-8); 2,2',3,4,4',5'-hexabróm-difenil-éter (BDE-138, CAS-szám: 67888-98-6); 2,2',4,4',5,5'-hexabróm-difenil-éter (BDE-153, CAS-szám: 68631-49-2); 2,2',4,4',5,6'-hexabróm-difenil-éter (BDE-154, CAS-szám: 68631-49-2);

⁽¹⁾ Az EFSA-nak az élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); Scientific Opinion on Polybrominated Biphenyls (PBBs) in Food. EFSA Journal (2010); 8(10):1789. [151. o.]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1789. Scientific Opinion on Polybrominated Diphenyl Ethers (PBDEs) in Food. EFSA Journal (2011); 9(5):2156. [274. o.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2156. Scientific Opinion on Hexabromocyclododecanes (HBCDDs) in Food. EFSA Journal (2011); 9(7):2296. [118. o.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2296. Scientific Opinion on Tetrabromobisphenol A (TBBPA) and its derivatives in food. EFSA Journal (2011); 9(12):2477. [61. o.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2477. Scientific Opinion on Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food: Brominated Phenols and their Derivatives. EFSA Journal (2012); 10(4):2634. [42. o.]. doi:10.2903/j.efsa.2012.2634. Scientific Opinion on Emerging and Novel Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food. EFSA Journal (2012); 10(10):2908. [125. o.]. doi:10.2903/j.efsa.2012.2908.

⁽²⁾ A Bizottság 2012. március 21-i 252/2012/EU rendelete az egyes élelmiszerekben előforduló dioxinok, dioxinszerű PCB-k és nem dioxinszerű PCB-k koncentrációjának hatósági ellenőrzésére szolgáló mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról és az 1883/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 84., 2012.3.23., 1. o.).

- 207122-15-4); 2,2',3,4,4',5',6-heptabrom-difenil-éter (BDE-183, CAS-szám: 207122-16-5); és 2,2',3,3',4,4',5,5',6,6'-dekabrom-difenil-éter (BDE-209, CAS-szám: 1163-19-5) tojásokban és tojástermékekben, tejben és tejtermékekben, húspan és hústermékekben, állati vagy növényi zsírokban és olajokban, halban és más, tengeri eredetű élelmiszerekben, különleges táplálkozási igényeket kielégítő termékekben és a csecsemők és kisgyermek számára szánt élelmiszerekben. Olyan analitikai módszert kell alkalmazni, amelynél a meghatározási határ legfeljebb 0,01 ng/g nedves tömegre vonatkoztatva;
- b) a hexabromciklododekánok osztálya tekintetében (HBCDD-k): (+/-)-alfa-HBCD (1,2,5,6,9,10-hexabrom-(1R,2R,5S,6R,9R,10S)-rel-ciklododekán, CAS-szám: 134237-50-6); (+/-)-béta-HBCD (1,2,5,6,9,10-hexabrom-(1R,2S,5R,6R,9R,10S)-rel-ciklododekán, CAS-szám: 134237-51-7) és (+/-)-gamma-HBCD (1,2,5,6,9,10-hexabrom-(1R,2R,5R,6S,9S, 10R)-rel-ciklododekán, CAS-szám: 134237-52-8) halakban és más tengeri eredetű termékekben, húspan és hústermékekben, tejben és tejtermékekben, tojásokban és tojástermékekben, valamint csecsemő- és anyatej-kiegészítő tápszerekben. A HBCDD-k meghatározásához alkalmazott analitikai módszerek a sztereoizomerek meghatározására is kiterjednek; e módszereknél a meghatározási határ legfeljebb 0,01 ng/g lehet nedves tömegre vonatkoztatva;
- c) a tetrabrom-bisfenol A és származékai osztálya tekintetében: tetrabrom-bisfenol A (TBBPA, CAS-szám: 79-94-7) és esetleg TBBPA biszmetil-éter (TBBPA-bME, CAS-szám: 70156-79-5); TBBPA bisz(2-hidroxietyl)-éter (TBBPA-bOHEE, CAS-szám: 4162-45-2); TBBPA biszálil-éter (TBBPA-bAE, CAS-szám: 25327-89-3); tetrabrom-bisfenol A bisz(glicidil-éter) (TBBPA-bGE, CAS-szám: No 3072-84-2) és TBBPA bisz(2,3-dibrompropil)-éter (TBBPA-bDiPrE, CAS-szám: 21850-44-2) halakban és más tengeri eredetű termékekben, húspan és hústermékekben, tejben és tejtermékekben, valamint tojásokban és tojástermékekben. A tetrabrom-bisfenol A és származékai meghatározásához alkalmazott analitikai módszereknél a meghatározási határ legfeljebb 0,01 ng/g lehet nedves tömegre vonatkoztatva;
- d) a bromozott fenolok és származékai osztályának tekintetében: 2,4,6-tribromfenol (2,4,6-TBP, CAS-szám: 118-79-6); 2,4-dibromfenol (2,4 DBP, CAS-szám: 615-58-7); 4-bromfenol (4-BP, CAS-szám: 106-41-2), 2,6-dibromfenol (2,6-DBP, CAS-szám: 608-33-3); tetrabromozott bisfenol S (TBBPS, CAS-szám: 39635-79-5); tetrabrombisfenol S biszmetil-éter (TBBPS-BME, CAS-szám: 70156-79-5) halakban és más tengeri eredetű termékekben. A bromozott fenolok és származékai meghatározásához alkalmazott analitikai módszereknél a meghatározási határ legfeljebb 0,01 ng/g lehet nedves tömegre vonatkoztatva;
- e) az új és újonnan megjelenő bromozott égésgátlók tekintetében: trisz(2,3-dibrompropil) foszfát (TDBPP, CAS-szám: 126-72-7); N,N'-etilénbisz(tetrabromftalimid) (EBTEBPI, CAS-szám: 32588-76-4); hexabromociklododekán (HBCYD, CAS-szám: 25495-98-1); bisz(2-ethylhexil) tetrabromftalát (BEH-TEBP, CAS-szám: 26040-51-7); 2-ethylhexil 2,3,4,5-tetrabrombenzoát (EH-TBB, CAS-szám: 183658-27-7) és dibromneopentol glicol (DBNPG, CAS-szám: 3296-90-0) halakban és más tengeri eredetű élelmiszerekben, húspan és hústermékekben (belsőségekkel együtt), állati vagy növényi zsírokban és olajokban, tejben és tejtermékekben, tojásokban és tojástermékekben, valamint csecsemők és kisgyermek számára szánt élelmiszerekben. Az új és újonnan megjelenő bromozott égésgátlók meghatározásához alkalmazott analitikai módszereknél a meghatározási határ legfeljebb 0,01 ng/g lehet nedves tömegre vonatkoztatva;
4. A tagállamoknak a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ III. mellékletének megfelelően kell elvégezniük a vizsgálatokat olyan vizsgálati módszerrel, amelyről már bebizonyosodott, hogy az általa nyert eredmények megbízhatóak.
5. A tagállamoknak az EFSA által meghatározott információk mellett a nyomon követés során nyert, teljes súly vagy zsírtartalom alapján kifejezett adatokat is rendszeresen el kell juttatniuk az EFSA számára; az adatok adatbázisba rendezése érdekében az adatküldésnek az EFSA által megszabott elektronikus jelentéstételi formában kellene történnie. A kitettségre vonatkozó tendenciák nyomon követése céljából a tagállamoknak azokat, az előző évekből rendelkezésre álló adatokat is el kell juttatniuk, amelyeket egy bizonyítottan megbízható eredményekkel járó elemzési módszer alkalmazásával nyertek.

Kelt Brüsszelben, 2014. március 3-án.

a Bizottság részéről

Tonio BORG

a Bizottság tagja

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 882/2004/EK rendelete a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.).